

Dil ve Kültür Arasındaki İlişki

Dil ile Kültür İlişkisi

Dil ile kültür ilişkisi, iç dinamiklerle birbirine bağlıdır. Bu ilişki, bir toplumun kültürünü oluşturan bilgi, değer ve uygulamalardan oluşur. Kültür, günlük yaşamın gerekliliklerini anlama ve yerine getirme bilgisi olarak tanımlanabilir. Dil, kültürle organik bir ilişki içinde, kültürün varlığını sürdürme ve kültürel öğeleri aktarma görevlerini üstlenir. Dil, kültürel mirası gelecek nesillere aktarmak için önemli bir araçtır.

Kültür Nedir Ne Demektir Tanımı

Kültürün dil üzerindeki etkisini gösteren tipik örneklerden biri, tabular ve örtmece sözlerdir. Bazı toplumlarda, belirli kavramların konuşulmasına izin verilmez. Bu sınırlama, o kavramların toplumda yok olduğu anlamına gelmez; aksine, konuşulması durumunda toplumun zarar göreceği, uğursuzluk getireceği veya etik olmayacağına dair inançlardan kaynaklanır.

Türk Dil Kurumu'nun tanımına göre kültür, tarihsel ve toplumsal gelişme sürecinde yaratılan maddi ve manevi değerlerin, bunları yaratma ve sonraki nesillere aktarma süreçlerinde kullanılan araçların bütünüdür. Diğer kaynaklarda ise kültür, insanoğlunun öğrendiği veya kazandığı bilgi, sanat, gelenek-görenek, yetenek, beceri ve alışkanlıkları içeren karmaşık bir bütün olarak tanımlanır. Ortak özellikleri arasında, kültürün insanların yarattığı, toplumsal davranışları içine alan, sonraki nesillere aktarılan, toplum veya gruplara göre çeşitlenen ve topluma özgü olduğu vurgulanır.

Kültürel davranışlar, toplumda uzlaşa sağlanan, konsensüs oluşturulan davranışlar bütünüdür ve toplumlar için kolektif bir bilinç oluşturur. Ortak kültürel alt yapı ve kolektif bilinç, toplumun ortak aklını oluşturarak benzer stratejiler ve davranış modelleri geliştirmeye teşvik eder. Bu bağlamda, kültür bir milletin yaşam tarzını ifade eder ve maddi ve manevi kavramları kapsayan bir özelliğe sahiptir.

Dil ve Kültür Arasındaki İlişki

Dil, fiziki nesnelerden duygulara kadar geniş bir alanda çeşitli nesne ve olguları kavramlaştırarak onlara anlam kazandırır. Bu şekilde, dil aracılığıyla soyut veya somut pek çok kültürel unsur varlık bulur ve kalıcı hale gelir. Sözlü kültür öğeleri, destanlar, halk masalları, atasözleri, deyimler ve türküler, yazıya geçirilmeden önce nesilden nesile sözlü olarak aktarılır. İlk Türkçe yazılı metinler, dilin görsel bir şekli olan yazı sayesinde korunmuş ve kültürel hafıza olarak günümüze ulaşmıştır. Bu nedenle, dil toplumların kültürel geçmişini muhafaza eden bir araç olarak kabul edilir.

Dil ve kültür arasındaki ilişki, araştırmacıların ilgisini çeken bir konudur. Sapir-Whorf Hipotezi'ne göre, dil düşünceyi, toplumsal davranışları ve davranış örüntülerini belirleyen bir kalıptır. Dilin yapısı, konuşanların dünya görüşlerini şekillendirir. Dil, sadece düşüncelerin ifade edildiği bir araç değil, aynı zamanda düşünceyi yönlendiren bir programdır. Dilin grameri, düşünceyi etkiler ve gerçekliği süzen bir filtre oluşturarak toplumların dünyayı algılama biçimini belirler. Bu nedenle, farklı dilleri konuşan insanların dünyayı algılamaları, değer yargıları ve kültürel davranışları da farklı olabilir.

Kültür ve dil arasındaki etkileşimin bir diğer boyutu, kültürlerin diller ve dil davranışları üzerinde

belirleyici bir rol oynadığıdır. 'Kültürlerarası iletişim' konusunu inceleyen dil bilim çalışmalarına göre, yeni bir dil öğrenen insanlar, dilin yanı sıra kültürel farklılıklara dayalı engellere de takılabilmektedir. Farklı kültürlerden gelen insanların dil davranışları, vücut dilleri, jest ve mimikleri dahi farklılık gösterebilir. İletişimin temelini oluşturan örtük kültürel değerler, dil grameri ve kelimelerini öğrenmekten çok daha farklı bir kültürel öğrenme süreci gerektirebilir.

Kültürü Meydana Getiren Unsurlar

Kültürü oluşturan unsurlar genel olarak maddi ve manevi, somut ve somut olmayan olarak sınıflandırılabilir. Maddi kültür unsurları elle tutulur ve gözle görülür öğeleri içerir, örneğin mimari, el sanatları, geleneksel kıyafetler, araç-gereçler. Manevi kültür unsurları ise inançlar, dünya görüşleri, ahlak anlayışı, davranış kalıpları gibi toplumsal hayatı çevreleyen öğreti ve değerlerdir.

Somit olmayan, manevi kültür unsurlarının aktarımında dil önemli bir rol oynar. Maddi ve manevi kültürel unsurlar, toplumların kimliklerini oluşturarak yaşam tarzlarını, sanat anlayışlarını, etik değerleri yansıtır. Örneğin, Türk kültüründeki atasözleri renkler aracılığıyla duygu ve ahlak anlayışını yansıtarak kültürel kimliğe dair ipuçları sunar. Ancak renkler farklı kültürlerde farklı sembolik değerlere sahip olabilir. Örneğin, siyah renk Türk kültüründe kötülük ve ölümü temsil ederken, Çin kültüründe güveni ve kaliteyi simgeler. Beyaz renk ise Türk kültüründe aydınlığı ve temizliği ifade ederken, İtalya'da ölümü, Hindistan'da mutsuzluğu, Etiyopya'da hastalığı simgeler.

Kültür Değişimleri

Kültürel değişimler, birçok farklı etkenle tetiklenebilir. Diğer kültürlerle karşılaşma ve etkileşim, kültürel değişimlere kaynaklık edebileceği gibi ekonomik, sosyo-politik ve teknolojik değişimler de kültürleri çeşitli yönlerden etkileyebilir. Her kültür, topluma ve çevreye uyum sağlama stratejisini içerir. Bu stratejiler, uzun vadede ekonomik, politik ve teknolojik değişimlere adapte olur. Kültürel davranışlar, içsel dinamizmle, bu değişimlere cevap vererek güncellenir. Örneğin, Avrupa'da sanayi devriminden sonra meydana gelen kültürel değişimler, ekonomik ve teknolojik gelişmelerin kültürel değişimi nasıl tetiklediğine dair tipik bir örnektir. Yeni nesillerin gelmesiyle birlikte kültürler ve dünya görüşleri değişir, çünkü toplumu etkileyen yeni eğilimler ortaya çıkar.

Kültürlerarası etkileşim, kültürel değişimlere yol açan önemli bir faktördür. Farklı kültürlerin etkileşimi sonucunda ortaya çıkan bu değişim, genellikle kültürel sistemlerin değişmesine neden olur. Kültürel etkileşim, etkileşimin derecesine bağlı olarak kültürel asimilasyon veya karma kültürülülük şeklinde görülebilir. Bu tür etkileşim, maddi ve manevi kültür unsurlarında, inanç ve değer sistemlerinde değişikliklere yol açabilir.

Tercümeler, kültürel değişim süreçlerinde önemli bir rol oynar. Örneğin, eski Uygur Türkleri, yeni kabul ettikleri dinlere ait öğreti kitaplarını çeşitli dillerden kendi dillerine tercüme ederek kültürel değişime katkıda bulunmuşlardır.